

SOK en Stichting ir. D.C. van Schaik

Het SOK-Bestuur:

Susanne Hanssen	Voorzitter	043-3560244	<i>hanssen.susanne@gmail.com</i>
Rob Visser	Secretaris		<i>secretariaat@sok.nl</i>
Kevin Amendt	Alg. bestuurslid		<i>kevinamendt@gmail.com</i>
John Hageman	Alg. bestuurslid		<i>johnhageman45@gmail.com</i>
Johan Janssen	Alg. bestuurslid		
Patrick Semmeling	Alg. bestuurslid		<i>patrick.semmeling@ziggo.nl</i>
Frans Willems	Alg. bestuurslid		<i>willemsfrans1@gmail.com</i>

SOK-Ledenadministratie:

Ger Beckers, Via Regia 158C, 6217 JZ Maastricht, Tel.:0651058333 *pghbeckers@ziggo.nl*

SOK-adres Secretariaat:

Aalkeborg 50 6228 BT Maastricht *secretariaat@sok.nl*

Bestuur Stichting ir. D.C. van Schaik:

Joep Orbons	Voorzitter	043 - 3618793	<i>j.orbons@archeopro.nl</i>
Bram Borsboom	Penningmeester	043 - 367 05 17	<i>bramborsboom@home.nl</i>
Stefan Jerzykowski	Technische dienst		<i>s.j.a.jerzykowski@hotmail.com</i>
René Haemers			<i>rhaemers@gmail.com</i>
<i>www.vanschaikstichting.nl</i>			<i>info@vanschaikstichting.nl</i>

Redactie SOK-Mededelingen:

Ton Breuls, Bovenstraat 28, B 3770 Kanne/Riemst, Tel.: +32 12 454 059 *tbreuls@telenet.be*

Redactie SOK-Info:

John Hageman, Op de Bannet 47, 6223 GD Itteren, Tel.: 043 - 364 54 19 *johnhageman45@gmail.com*
Frans Willems, Op de dries 12 , 3770 Riemst, Tel.: +32 12 456 411 *willemsfrans1@gmail.com*

De SOK op Internet:

www.sok.nl / facebook.com/SOKNHGL Webmaster: Patrick Semmeling *webmaster@sok.nl*

SOK-Avond:

SOK-Avonden worden iedere 2^e vrijdag in de maanden januari, maart, mei, juli, september en november gehouden in het Natuurhistorisch Museum Maastricht. Aanvang 19.30 uur.

Groeven SOK en Stichting ir. D.C. van Schaik:

De SOK en Stichting ir. D.C. van Schaik hebben diverse groeven in beheer of een collectieve vergunning voor een groeve. Informatie in verband met het bezoeken van deze groeven is te vinden op de laatste pagina van deze SOK-Info.

Voorpagina: Maria met kind...

Een hoofd schreeuwde Carlo... Strompelend door het struikgewas bereikte ik de plek. Een mergelwand nabij de Douanegrot. Na het verwijderen van struikgewas en klimop, werden we begroet door niemand minder dan Maria met kind...

Foto: Carlo Sijben/Rob Habets

Nieuwe SOK - leden

K.Muijres

Adresgegevens verwijderd i.v.m. privacy-redenen

Adres wijzigingen SOK - leden

verwijderd i.v.m. privacy-redenen

Beste leden,

Susanne Hanssen
(voorzitter SOK)

In september gaat de “**Underground Academy**” van start, een samenwerkingsverband tussen de SOK/VSS en Maastricht Underground, bedoeld voor SOK-leden en gidsen van Maastricht Underground.

Op woensdag 4 sept., om 19:30 uur, vindt er een lezing (theorie) plaats in Het Dinghuis, Kleine Staat 1 te Maastricht en op zaterdag 7 sept. om 19:30 uur volgt de praktijk. Deze eerste editie zal verzorgd worden door Joep Orbons, tevens voorzitter van de VSS.

Dit samenwerkingsverband is opgezet om kennis over de groeven te delen en de contacten onderling tussen leden van de SOK/VSS en Maastricht Underground te versterken.

Zoals al eerder vermeld, heeft de SOK onlangs een collectie oude folders, stickers, ansichtkaarten e.d. overgenomen van de aquariumgrot, ooit een van de grootste toeristische attracties in Valkenburg.

Deze collectie wordt opgenomen in het SOK-Doc.

Echter, het heeft geen enkel nut om meer dan een exemplaar te bewaren in het SOK-Doc..

Op de komende SOK-avond(en) zijn deze dubbelen gratis verkrijgbaar voor verzamelaars/geïnteresseerden.

Heb je interesse en kun je niet op een SOK-avond aanwezig zijn? Neem dan even contact op met het secretariaat of een van onze bestuursleden.

Het is ondertussen 50 jaar geleden dat de voorloper van de SOK, de VtBWOSTP, oftewel “Vereniging ter Bevordering Wetenschappelijk Onderzoek in de Sint Pietersberg”, oftewel “ de vereniging met de lange naam”, werd opgericht.

Tijdens de komende SOK-avond zullen oprichters en oud-leden ons mee terug nemen naar dit prille begin van (het bevorderen) van wetenschappelijk onderzoek in de St.Pietersberg.

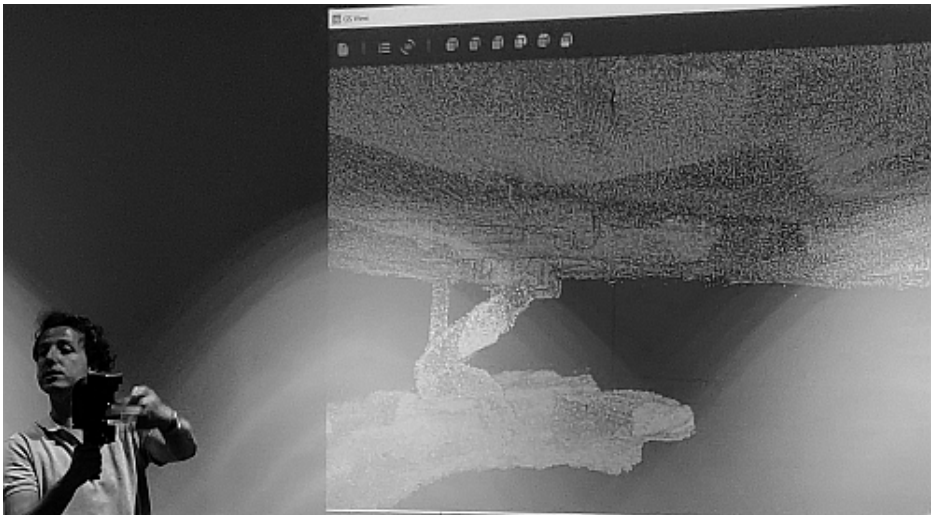
Verslag afgelopen SOK-avond 12-7-2019

Patrick Semmeling

De eerste SOK-avond in juli was een feit! De vrees dat de museumzaal leeg zou blijven wegens vakantietijd bleek gelukkig ongegrond, we mochten zelfs enkele nieuwe gezichten waarnemen. Na de opening door de voorzitter kregen we enkele oude filmopnamen voorgeschoteld die Paul Gadet had meegebracht. De 1^e film was een 16mm film die Paul per toeval had gevonden en betrof een reclamefilmpje uit vermoedelijk 1948 van een champignonkwekerij in het Noordelijk Gangenstelsel.

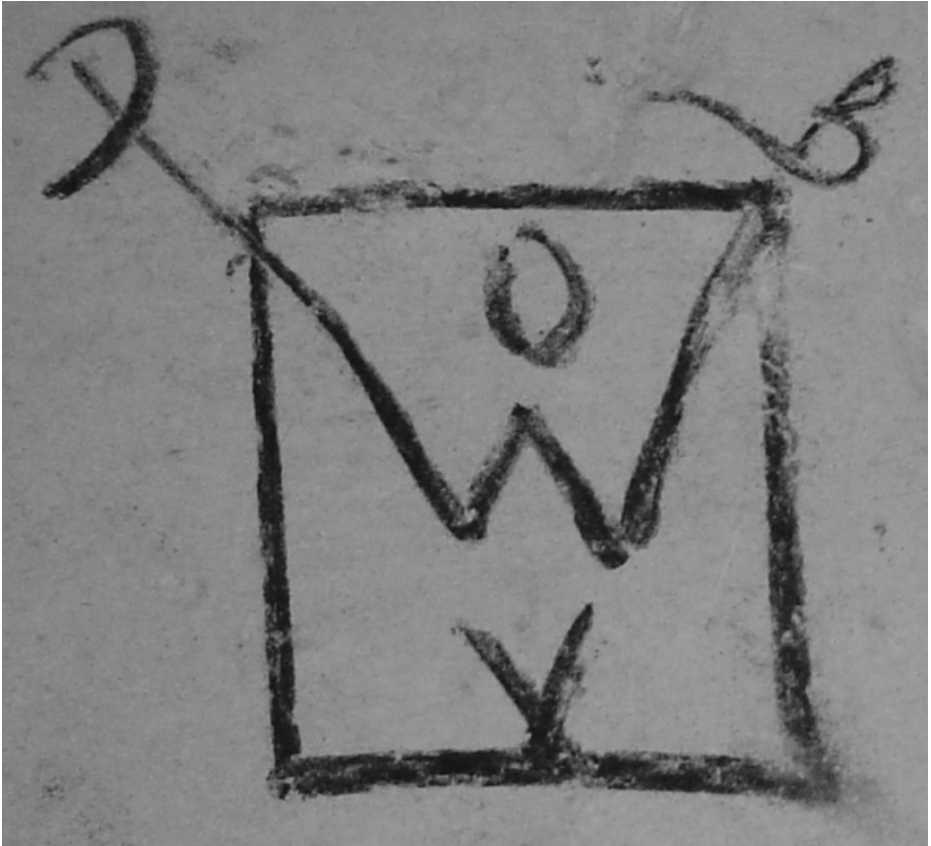
Daarna volgde een film over blokbreken, welke de bezoekers van het museum op Lichtenberg (stichting oud-St. Pieter) wellicht al kenden. Na de pauze gaf Mike Lahaye uitleg over het 3D scanproject van de gemeente Riemst, om de groeven perfect in kaart te kunnen brengen.

Alle facetten werden hier besproken: uiteraard de scanner zelf, maar ook de software, waarvan Mike het 'simpele' pakket had meegenomen. De bezoekers konden zo meerdere gebieden bekijken vanuit diverse hoeken. Omdat hierover zoveel viel te vertellen, bleek dat er helaas geen tijd meer overbleef voor de praktijk-demonstratie (het inscannen van het museum). Mogelijk dat er in de toekomst een nieuwe poging kan worden gedaan. Tot op de volgende SOK-avond in september!

Vereniging tot bevordering wetenschappelijk onderzoek St.Pietersberg

John Hageman

Op 26.08.1969 opgericht en op 01.07.1970 de statuten koninklijk goedgekeurd. Dat is dus 50 jaren geleden. Even lang geleden als het roemruchte Woodstock festival.

In de SOK-Info 165 (blz. 4 t/m7) en 171 (blz.15 t/m 31) heb ik over “de Vereniging” gepubliceerd. Dit vooral omdat de meeste huidige SOK-leden gezien hun leeftijd geen lid geweest kunnen zijn (we spreken van 1969 – 1975) en de naam alleen van horen zeggen kennen.

De oud-leden die nu, september 2019, nog actief zijn in de groevenwereld kunnen op nog geen twee handen geteld worden. Diverse leden zijn gezien hun leeftijden vaker voorgoed verdwenen in de tijd.

Om namen te noemen (zover mij bekend): Arnold Barten, Han en Leo Bochman, Rinus den Boer, Albert Claessens, Hans Kamphoven, Jo van Rijsselt, Mart Vallen, Stied Witlox, Gerard Heussen, Ed Stevenhagen en Eef Smitshuysen sr.

Stel U voor geachte lezer: bijna geen plattegronden, ontbrekende vakliteratuur, slechte verlichting, ontbrekend vergelijkend beeldmateriaal (info fossielen), geen internet, geen computers, kostbaar fotograferen (rolletje, flitslampjes, ontwikkelen), geen rolmodellen, etc.

Dus..... pionieren in optima forma vanaf het begin door dit allereerste, gereguleerde collectief van berglopers: van goede wil, jong en energiek. Bijna alles moest nog geleerd worden of ondervonden. Daarom pretenderen we niet baanbrekend werk verricht te hebben.

Ik schreef in Info 171 dat we enthousiast roeiden met de riemen, de (on)mogelijkheden, van toen. Dat onze intenties oprecht waren en jeugdig enthousiasme ons onderling deed kruisbestuiven. Dat de basiskennis groeide en nieuwe door ons geïnspireerde grottenlopers inhaakten. Maar ook dat we onszelf soms voorbij liepen en die jaren beslist kleurrijk waren. Niet ieder voormalig nog levend lid zal glimlachend terugblikken.

Onze grootste verdienste heeft m.i. gelegen in de gegeven aanzetten en het onder een wijdere aandacht brengen van de streekgebonden onderaardse kalksteengroeven (zeker voor wat betreft de St.Pietersberg).

Ook schreef ik in Info 171 het onprettig te vinden dat men terugblijkt met de verworvenheden van nu en het functioneren van “de Vereniging” afdoet als een leuke poging maar wel een met weinig handen en voeten.

De naam en doelstelling hebben we naar eer en geweten uitgedragen. Het “wetenschappelijk onderzoek” is naar mijn weten zeker “bevorderd”.

Tijdens de SOK-avond van september zullen enkele oud-leden het toenmalige reilen en zeilen nog één keer voor het voetlicht brengen. Zonder herinneringsverfraaiing, naar eer en geweten, maar onvermijdelijk met een vleugje nostalgie.

bar Verenigingslokaal aan de Mergelweg – Jos Cobben, Albert Claessens

Determineren overwinterende vleermuizen op herhaling

Ger Beckers

lid Zoogdierwerkgroep NHGL

In het najaar van 2018 hebben SOK-leden en overige in vleermuizen geïnteresseerde personen met zijn 32 in getal, op verschillende avonden deelgenomen aan de vleermuizen workshop.

Daar je bij herkenning van overwinterende vleermuizen zo min mogelijk de kwetsbare dieren moet verstoren, is het oefenen voor de winter-tellingen belangrijk. Ook de veteranen onder ons onderstrepen dat repeteren zeer belangrijk is.

Oefen vooral veel plaatjes kijken en benoemen. Dit heeft de voorkeur.

Een veel gemaakte fout is, dat je in wintertijd eerst meerdere vleermuizen moet aanschouwen alvorens je een beeld kunt vormen over de juiste benaming. Tellen is daarbij een vorm van verstoren!!

Leren determineren is oefenen, oefenen, oefenen. Veelal wordt de soortnaam geroepen en dan is er vaak geen weg meer terug naar de juiste genus.

Eerst de genus, dan de soort benoemen. Dit dien je je voor de wintertellingen proberen eigen te maken.

Leren is ook fouten maken. Hiervoor willen wij de personen die geïnteresseerd zijn weer in de gelegenheid stellen om samen met ons te oefenen. Ook zij die in 2018 niet in de gelegenheid waren zijn van harte welkom.

Heb je hier tijd voor, dan ben je welkom op vrijdagavond 25 oktober 2019 in het auditorium van het Natuurhistorisch Museum Maastricht van 19.30 uur tot 22.00 uur.

Wil je deelnemen, meld je voor 15 oktober aan bij Ger Beckers. Een berichtje naar 0651058333 is voldoende.

Roothergroeve

(Red. FW)

SOK/VSS-stand 8 september en 6 oktober

Kevin Amendt

Binnenkort is de gezamenlijke informatie stand van de Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven en de Van Schaik Stichting (SOK/VSS-stand) aanwezig op twee locaties.

8 september is in België Open Monumentendag en krijgen bezoekers de kans Groeve De Keel te bezoeken. Verzamelpunt is de brug van Vroenhoven (bij de bunker met museum en restaurant). Hier staan wij met de stand om informatie te geven over mergelgroeven voor de bezoekers aan de bunker, groeve de Keel en andere geïnteresseerden.

6 oktober organiseert Erfgoed Haspengouw de Erfgoedjaarmarkt in Bilzen. Het is een evenement waar verenigingen kunnen kennismaken met elkaar en hun werking aan het grote publiek kunnen voorstellen. Ook hier willen wij de bezoekers kennis laten maken met de mergelgroeven en vertellen over alles wat daarbij hoort.

Wil je meehelpen en de bezoekers van alles vertellen over bijvoorbeeld mergel, mergelgroeven, vleermuizen, de SOK en VSS? We hebben materiaal om te tonen maar als je wilt kun je zelf iets meenemen om te laten zien. Denk aan blokbrekers gereedschap, een petromax of carbidlamp, fossielen en dergelijke. Kun je niet de hele dag dan is een dag deel ook prima.

8 september

Locatie: De Brug van Vroenhoven, Maastrichtersteenweg 212 te Riemst.

Tijd en meer informatie volgt na aanmelding, laat even weten of je komt aan René Haemers

(rhaemers@gmail.com)

6 oktober

Locatie: CC De Kimpel, Eikenlaan 25 te Bilzen.

De stand opbouwen kan tussen 9.00 uur en 10.30 uur. Daarna wordt een receptie aangeboden. Het grote publiek is welkom vanaf 13.00 uur.

Meer informatie volgt na aanmelding, laat even weten of je komt aan Kevin Amendt (*kevin.amendt@sok.nl*).

Een opschrift in de Zonneberg; van hoop naar teleurstelling

Peter Jennekens

Tijdens een van de RRB-avonden werd, zoals wel vaker, de wanden afgespeurd naar iets nieuws. Zoekend naar een nog onbekend opschrift of fraaie afbeelding. Je denkt namelijk dat je ondertussen alles wel gezien hebt, maar niets is minder waar. Bijna iedere keer word je zoektocht beloond, hierbij wel geholpen door een goede verrekijker en dito led-lamp.

Die bewuste avond werd door Rob Habets, hoog aan de wand, een onbekend opschrift gevonden. Ook bij de andere aanwezigen was dit niet bekend. Dit zegt echter niets. Wellicht zijn er lezers die zullen zeggen: “Oh dat, al zo vaak gezien.”

Het opschrift kennen is een maar ook weten wat er staat is echter heel wat anders.

Zou men het “live” willen zien, zoek dan in de buurt van de tekening van het prehistorische landschap, dichtbij “Alva de Toledo”.

Het opschrift, in zwart uitgevoerd, staat verspreid over twee volledige zaagvlakken. Het feit dat het hoog aan de wand staat maakt het (indien authentiek) “oud”, al is dit natuurlijk relatief. Ook het gebruikte schrift bevestigt dit. Een derde punt dat iets zegt over de ouderdom van het opschrift is het gegeven dat het gedateerd is en wel 1673 of 1675. Qua datering behoort dit opschrift dan tot de middenmoot.

Het was echter niet de datering die ons intrigeerde, maar het goed te lezen woord “*eyngangh*”. Bij iedere bergloper gaan dan belletjes rinkelen, begeleid

door hartkloppingen en rechtopstaande haartjes. Welke ingang wordt bedoeld? Zou het een onbekende ingang betreffen?

Misschien dat de rest van het opschrift meer duidelijkheid zou kunnen geven. Dit was echter op die avond moeilijk leesbaar. Een scherpe foto die men thuis op zijn gemak goed kan bekijken zou misschien uitkomst bieden. Hiervoor moest dan wel nog gefotografeerd worden.

Een week daarna weer de Zonneberg in maar nu gewapend met statief, foto toestel met telelens en een sterke lamp.

De gemaakte foto's zijn redelijk goed gelukt, in ieder geval goed genoeg om de tekst zover als mogelijk te kunnen transcriberen.

Zowel Rob Habets als John Hageman hebben zich hieraan gewaagd.

Het transcriberen is separaat gebeurd, dit om elkaar niet te beïnvloeden. Gelukkig kwam de getranscribeerde tekst nagenoeg overeen. Wat de een niet wist, vulde de ander aan. Diverse woorden waren echter voor beiden niet te transcriberen.

Al met al blijken het twee teksten te zijn, iedere tekst op zijn eigen zaagvlak. Zij horen wel bij elkaar, zijn ook in hetzelfde handschrift geschreven en grotendeels in de Duitse taal. De logica achter de getranscribeerde tekst is echter ver zoek. Het lijken wel losse woorden, soms onbegrijpelijk, zonder enige samenhang.

De getranscribeerde tekst wordt heel even nog interessant als blijkt dat in de tekst gesproken wordt over een ingang en een uitgang, even laait de hoop weer op maar de rest van de tekst geeft geen uitsluitsel.

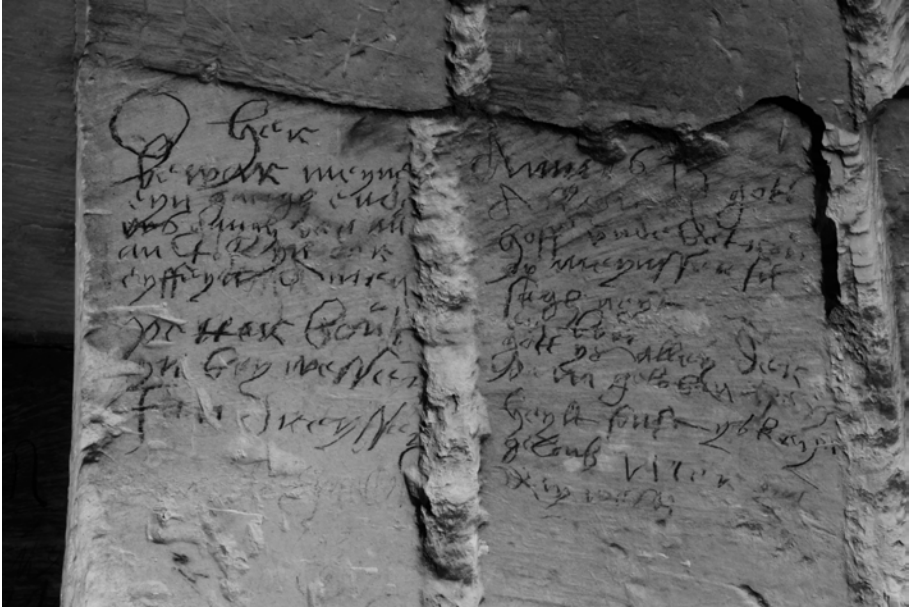
Zowel Rob als John denken echter dat in de linker tekst een naam staat (3^e regel van onderen) "*Petter Bou? in bey weessen fan ...?*".

De tekst heeft, o.a. door de woorden "Her" en "Gott" een religieuze strekking. Geen sprake echter van een onbekende ingang of een directe relatie met de ontginning.

In de St. Pietersberg zijn meer religieuze opschriften te vinden die in een tijd werden aangebracht dat religie een zeer belangrijk deel uitmaakte van het dagelijkse leven.

Dit opschrift kan dan ook geplaatst worden tussen de honderden andere anonieme opschriften waarvan de echte reden voor notatie in het ongewisse zal blijven.

Jammer; van hoop naar teleurstelling.

De 2 teksten op 1 foto.

Toch nog een kleine aanvulling en hierbij geholpen door het internet.

De twee teksten blijken een verbastering te zijn van oude religieuze teksten, die ook weer in vele verschillende vormen (dus in diverse andere bewoordingen) voorkomen.

De tekst op het linker zaagvlak wordt het dichtst benaderd door een tekst die luidt als volgt:

*“Der Herr beware deinen Eingang und Ausgang,
von nun an biß in Ewigkeit, Amen.”*

Deze tekst werd vroeger o.a. gebruikt als “huiszegen” en werd geplaatst boven de voordeur ter bescherming van het huis.

De tekst op het rechter zaagvlak wordt het dichtst benaderd door een psalm komende uit het Münsterisch Gesangbuch uit 1677 en die als volgt luidt:

*“Allein auff Gott hoff und vertrau,
auff Menschen Hülff du gar nicht bau,
Gott ist allein der Glauben hält,
sonst is kein Glaub mehr in der Welt.”*

Met dank aan: Rob Habets, John Hageman, Kevin Amendt, Susanne Hanssen en Chantal Berger

Sint-Pietersberg scripties , U.M. , Arts and Culture , Cultural History

Henri Ceha

Begin van dit jaar 2019 vroeg ik aan Prof. E.Homburg een lijst van de Bachelor scripties over de St.Pietersberg van zijn studenten in de afdeling Culturele Geschiedenis.

Per omgaande stuurde hij me de lijst zoals hieronder. Deze scripties zijn ook te vinden met :

Slotpresentaties Sint-Pietersberg project (Google) en leesbaar door te klikken op het laatste icoontje. Nodig is Acrobat Reader (gemakkelijk te downloaden). Hieronder zijn de scripties op een rijtje gezet.

Van een enkele hiervan is wel melding gemaakt in de SOK-Info, maar het lijkt wel of een soort

concurrent buitengesloten moest worden. In het algemeen zijn alle scripties m.i. van goede tot zeer

goede kwaliteit en in ieder geval zeer lezenswaard voor SOK-leden. Ja, er zijn ook foutjes ; maar op iedere slak hoeft geen zout gelegd.

In een enkel geval heeft Lucia Bastiaens hulp gevraagd (op advies van Homburg) aan Ed de Groot.

Wellicht zijn er meerdere zulke gesprekken geweest met andere SOK-leden, maar mij niet bekend.

Lezen en waarderen, leren en genieten. Ergeren mag ook, maar dan kop houden.

Have fun !

Bachelor-scripties Marble-project ‘De strijd om de Sint-Pietersberg’

* = publicaties

<i>Jaar</i>	<i>Nr</i>	<i>Student</i>	<i>Titel</i>
2008-2009	1	Melissa Absil (*)	<i>Emancipating Nature: Provincial Reorientations towards ENCI</i>
2008-2009	2	Zenabou Banse	<i>D'n Observant: van stortplaats tot natuurgebied</i>
2008-2009	3	Fabienne Pradella	<i>Landscapes in Motion: Balancing Acts between Nature and Industry. A Comparative Study on the Sint Pietersberg</i>
2008-2009	4	Thomas Rode (*)	<i>ENCI's struggle for the Margraten plateau: a clash of economical and environmental interests</i>
2008-2009	5	Stina Römers	<i>De Mosasaurus van Maastricht</i>
2009-2010	6	Marjolein Bax (*)	<i>"De vleermuis heb ik in dank ontvangen." 100 jaar vleermuisonderzoek in de Sint Pietersberg; van benutting tot bescherming.</i>
2009-2010	7	Lisa van Diem	<i>Meer dan de Nachtwacht en de verhalen van Wim van Schaik alleen. De gebeurtenissen in en rondom de Sint Pietersberg te Maastricht tussen 1940 en 1944.</i>
2009-2010	8	Sara Everaarts	<i>Zien in het donker (over bezoekerservaringen uit de Sint Pietersberg).</i>
2009-2010	9	Joost de Moor	<i>De Sint Pietersberg en haar beschermers. Een kwalitatieve analyse van de multi-organisatorische sociale beweging rond de redding van de Sint Pietersberg te Maastricht.</i>
2009-2010	10	Fabienne Pradella	<i>The Influence of Sustainability Discourse on Industry Strategies: A Case Study on the Global Cement Sector and ENCI in Maastricht.</i>
2009-2010	11	Joep Reinders	<i>Aan de goden overgeleverd: Over de Minderbroeders Observanten te Lichtenberg.</i>
2009-2010	12	Sanne Thomas	<i>De papieren Pietersberg (n.a.v. een gedicht van Michaël Smiets uit 1874).</i>
2009-2010	13	Tim Vaessen	<i>De wetenschappelijke receptie van krijtfossielen uit de Sint Pietersberg in</i>

			<i>18^e en 19^e eeuws Maastricht.</i>
2009-2010	14	Wietske van der Want (*)	<i>Evenwichtsstrijd op de Belgisch-Nederlandse grens: De Belgisch-Nederlandse Wetenschappelijke Commissie ter bescherming van de Sint-Pietersberg (1947-1994)</i>
2010-2011	15	Simone Schleper	<i>ENCI – Future change for Maastricht’s industrial culture? On an evolution of concepts in the valuation and preservation of industrial heritage.</i>
2010-2011	16	Judith Claessen	<i>The ENCI factories & the ‘Plan van transformatie.’ Adaptive re-usage or demolition?</i>
2010-2011	17	Bouke de Vries	<i>Maastricht en D’n Observant: Over de waardering van ENCI’s stortheuvel als landschapselement (1939-2011).</i>
2010-2011	18	Anna Heil	<i>Driving Forces of Globalization: An Analysis of the Cement Industry.</i>
2011-2012	19	Lucie Bastiaens (*)	<i>‘Hij, die zijn naam voor eeuwig verbond aan de Sint Pietersberg’: Ir. David Cornelis van Schaik, de wording van een icoon.</i>
2011-2012	20	Dirk van de Leemput	<i>Het monnikenwerk van militair ingenieurs, mijnmeters, landmeters en één elektrotechnisch ingenieur. De plattegrond van het gangenstelsel in de Sint Pietersberg als sociale constructie.</i>
2011-2012	21	Isabel Steinert	<i>Die Sponsoring-Strategie der ENCI Maastricht im Wandel der Zeit</i>
2011-2012	22	Michel Lemaire	<i>Groen verzet en de Sint Pietersberg in het begin van de twintigste eeuw.</i>
2012-2014	23	Eliza Marx	<i>De Sint-Pietersberg: de berg van iedereen. Hoe Natuurmonumenten balanceert tussen belangen.</i>

* Publicaties

- Absil, Melissa, ‘Emancipatie van de natuur : verschuivende opvattingen over ENCI en de Sint-Pietersberg bij Maastricht tussen 1947 en 1988,’ *Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg* 55 (2010), 2-25.

- Rode, Thomas, 'Een wereld van cement? : de strijd om het Plateau van Margraten, 1976-1989,' *Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg* 55 (2010), 26-48.
- Want, Wietske van der, 'Protest tegen beter weten in : de Belgisch-Nederlandse Wetenschappelijke Commissie ter bescherming van de Sint Pietersberg,' *De Maasgouw : weekblad voor Limburgsche geschiedenis, taal- en letterkunde* 130 (4) (2011), 127-133.
- Bastiaens, Lucie, '“Hij, die zijn naam voor eeuwig verbond aan de Sint-Pietersberg”. Ir. David Cornelis van Schaik (1888-1972) en de wording van een natuurmonument', *Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg* 58 (2013), 110-130.
- Bax, Marjolein, 'Vleermuizenonderzoek in Zuid-Limburg, 1910-1990,' *Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg* 58 (2013), 131-146.
- Bastiaens, Lucie, 'De wording van een icoon. “Hij, die zijn naam voor eeuwig verbond aan de Sint Pietersberg”': Ir. David Cornelis van Schaik', *SOK- Mededelingen* 60 (mei 2014) 2-15.

Een korte bijdrage van de fossielenwerkgroep

Marieke Huijben

Op een mooie, warme zomeravond (waar we deze zomer niet te kort aan hebben gehad), brachten twee leden van de genoemde werkgroep hun vrije tijd door in het stadspark van Maastricht.

Samen met een heel gevarieerd gezelschap aan andere stadsparkbezoekers, waar wij verder weinig mee deelden, behalve het stadspark dan.

We hadden een mooi uitzicht op de herstelwerkzaamheden aan de deels ingestorte stadsmuur die nu (omdat we eind juli dus bouwvak schrijven) aannemelijk stilliggen.

Dus beter gezegd: uitzicht op de steigers en het nog deels ingestorte deel van de stadsmuur.

Hoe dan ook, tijdens het uitzoeken van een mooi, leeg plekje met dit schitterende uitzicht op het oog, passeerden wij een lantaarnpaal. Op zich geen bijzondere ervaring in het stadspark. Maar deze paal was bijzonder interessant voor ons als helft van de fossielenwerkgroep. Of ja; zelfs licht verontrustend!!

Er bestaan blijkbaar mensen die het tegenovergestelde doel hebben dan dat van onze werkgroep (- wij streven naar het ontdekken, determineren, prepareren en behouden van fossielen uit met

name de kalklaag in Zuid-Limburg) en ook nog wel georganiseerd te werk lijken te gaan, aangezien ze stickers hebben laten drukken om hun, voor ons zeer verontrustende, doel bekendheid te geven bij een groter publiek!!

Het zou natuurlijk een éénmansactie kunnen zijn.. dit hopen wij toch en wij vragen u allen de ogen en oren open te houden voor deze publiciteitsacties van een ons onbekend maar wel al zeer onbemind persoon of groep(je) personen.

Wij staan in ieder geval open voor discussie met betreffenden aangaande hun motivatie die hen ertoe heeft geleid Nederland fossielvrij te willen maken. De schrijver is gelukkig niet lang geleden met al haar fossiele vondsten naar België verhuisd en heeft daarmee voorlopig haarkostbaarheden veilig gesteld.

Wij hopen dat dit zich niet ontwikkelt tot een trend bij het grotere publiek en overwaait naar de buurlanden. Natuurhistorische musea en privéverzamelaars in Nederland: zij gewaarschuw!!

Grottes de Lovain – Wonck

(red. FW)

Landmetersketting

John Hageman

Tijdens een recent bezoek aan Leiden bezocht ik het museum De Lakenhal. In één van de vitrines zag ik een houten doosje met daarin een landmetersketting. Deze was voor een klein gedeelte uitgelegd.

De ketting was van geel koper, vijf Rijnlandse roeden lang en bestond uit 50 schalmen. De schalmen eindigden in een grote of kleine ring. Hierin kon de ketting aan de bodem bevestigd worden. Een Rijnlandse roede was 3,77 m en een Rijnlandse voet 31,4 cm. De totale lengte van één Rijnlandse roede was 12 voeten, 144 duimen.

Inventarisnummer 1123, gesigneerd 19.05.1752 m en met het Leidse stadswapen ingegraveerd, is hoogstwaarschijnlijk nooit in een onderaardse kalksteengroeve gebruikt.

Waarom dan dit artikeltje?

Bij het lezen van oude teksten over de mergelgroeven wordt het gebruik ondergronds van de ketting als officieel meetinstrument van de landmeters genoemd. Ik kon me die ketting echter niet visualiseren en dat kan ik dankzij mijn Leidse ervaring nu wel.

En U aandachtige lezer nu ook, want ik voeg een tweetal afbeeldingen toe. Deze beide foto's zijn niet door mij ter plaatse gemaakt, maar op het internet aangetroffen.

Meer informatie is voor de geïnteresseerden te vinden via Google onder vermelding van “landmetersketting”.

Onderzoeksvoorstel ondergronds cretaceous ! 15 aug 2019

Henri Ceha

Onlangs had ik weer eens het genoegen mij te ontspannen in het Zonneberg gangenstelsel. Weliswaar kwam de sleutelbeheerder een half uurtje te laat en had ik niet genoeg losse euro'tjes in mijn broekzak om met twee introducees naar binnen te mogen gaan.

Maar “volgende keer dubbel betalen” mocht ik er toch in. Ik vroeg me nog even af wat ik eigenlijk ondertekend had, maar toen was het al te laat. Even nog door de betonnen spelonken en dan straalde mij weer het vochtig glanzende krijt, dat het bloed sneller doet stromen en de adem veerkrachtiger maakt, tegemoet.

Zonder alles te overdrijven was ik voornamelijk blij weer eens tegenover de mosasaurus te staan in het voormalige museum. De Nachtwacht was natuurlijk wel opgeknapt maar ook nog hetzelfde als eertijds en dat was natuurlijk de bedoeling van de restaurateurs. Goed werk, hartelijk dank.

Ook de enigszins zielige *Allopleuron hoffmanni* was er weer, maar nu minstens de helft kleiner en n.b. met kleurtjes op zijn schild. Die waren er misschien wel toen hij of zij nog rondbanjerde in de Krijtzee, maar tijdens het fossiliseren gedurende enige miljoenen jaren zijn die er wel afgegaan.

No sweat , het blijft mooi.

Maar dat alles is nog geen onderzoeksproject.

Enerzijds was ik verbaasd over het vele dat ik niet gezien heb tijdens mijn vele vroegere bezoeken, anderzijds ook diep verbaasd en teleurgesteld over wat er verdwenen of bijna al weg was.

Mijn project beoogt heel veel vast te leggen en heel veel ook voor het nageslacht te behouden.

Immers, wij en wellicht ook de ondergrondse mergelgangen met hun vele opschriften bestaan en staan er niet voor altijd. Eerder al heb ik geschreven over het vergankelijke van de groeven, maar dat werd niet geplaatst omdat men het onrustbarend vond.

Het leven zelf baart ook onrust. Velen betwijfelen de zin ervan. Ik ook, maar ik hou me aan Jean

Paul Sartre die zei dat de zin van het leven, de zin is die je er zelf aan geeft. Amen.

Onze groeven kunnen en zullen ten enen male instorten of ontoegankelijk worden. Op meerdere plaatsen in Zonneberg zijn al afgeschoven pilaren te zien. Je zult er maar net onderstaan als het naar beneden komt. Er zijn grote en kleine aardbevingen. Ook kleine in Zuid-Limburg . Dat betekent niet dat grotere onmogelijk zijn.

Omstreeks het einde van het jaar 2000 was er nog een van bijna sterkte 3, namens Richter, nabij Voerendaal en mijn Swier. Beeldjes in huis vielen om en schoteltjes flikkerden van de rookvanger in de oude keuken.

De aarde beweegt altijd, de tektonische platen schuiven altijd, zware wind en storm zijn op de seismografen in Zuid-Limburg zichtbaar, zware aardbevingen in Azië of Zuid Amerika zijn ook (heel weinig) voelbaar in Zuid-Limburg. Dan is er nog karst, zwaar verkeer en (de ergste) “het” mensch.

Ondanks alle voorzorgen van plafonds controleren met lange stokken blijft instorting altijd mogelijk.

De ondergrondse groeestructuur is al grondig gekarteerd. SOK-leden hebben al vele prachtige oude namen en teksten vastgelegd, bestudeerd en geanalyseerd.

Niets mis mee, prachtig, goed, dankbaar werk. Ik denk nu aan John Caris met zijn Julian Romero en onlangs nog met Napoleon. Maar ook alle anderen die namen, jaartallen en opschriften ontcijferd hebben, geweldig. Hierbij mijn dank, respect en waardering.

Komt er nog iets over je onderzoek, ja, ja, sorry voor die lange inleiding.

Hier komt het dan : ALLE OPSCRIFTEN , JAARTALLEN , TEKSTEN , KRASSEN , ETC , moeten vastgelegd worden en vastgelegd in databases (Big Data), in clouds of i.d..

Hoe gaan we dat doen?

(n.b. Dit is natuurlijk slechts een voorstel dat door eenieder afgeschoten of opgehemeld kan worden, aangepast, veranderd of verbeterd, etc). Tot mijn spijt moet ik zeggen dat ik zelf te oud ben om er veel aan mee te werken.

Iedere pilaar krijgt een code, bestaande uit twee letters en een cijfer van 3 digits.

Te beginnen (een pilaar heeft meestal vier kanten) 001AA, 001AB, 001BA, 001BB. Hiermee kunnen we dan 999 pilaarkanten in het AB gebied vastleggen, vervolgens het CD gebied (CC,CD,DC,DD) etc etc.

Er zijn nog meer mogelijkheden, maar dat moeten intelligentere SOK-leden maar voorstellen.

Dit merkteken zal onderaan rechts op de pilaarkant te zien zijn. Na vastlegging op foto's komt er een rood kruis bij.

Vervolgens moet iedere pilaarkant van onder tot boven en van links naar rechts fotografisch vastgelegd worden. Daar is speciale goede apparatuur voor nodig die aangeschaft moet worden.

Ieder die een foto wil analyseren volgens nog te definiëren spelregels, kan een foto mee naar huis krijgen.

Ook is er of zal er software beschikbaar zijn t.z.t., met letter- en woordherkenning. (Mijn kleindochter is na een mastersdegree in Groningen nu in Canada aan het derde studiejaar voor een PhD. graad in Artificial Intelligence bezig. Ik zal haar advies vragen, tenzij wij nog een betere daarvoor vinden).

Een en ander zal worden opgeslagen in databases voor Big Data, diverse meerdere clouds.

En dan kan het echte onderzoek van wat er allemaal staat en wellicht van wat er geweest is pas beginnen. Dat zal allemaal of grotendeels met search en analyse software moeten gebeuren. En uiteindelijk meerdere publicaties, boek??

Wat hebben we daarvoor nodig?

In de eerste plaats enthousiaste medewerkers. Er zal ook een soort leidinggevende moeten zijn die geen baas of directeur of werkgever is. Een en ander zal democratisch gestalte moeten krijgen.

Daarnaast is er geld nodig.

Rutte, parafaserend, klotst het geld tegen de mergelmuren op. Ik schat voorzichtig dat we voorlopig met 10.000 euro een heel eind komen. Maar 20.000 is beter.

Niet voor salarissen of compensaties, alleen voor noodzakelijke kosten aan apparatuur e.d..

Ik heb daarvoor een plannetje en zal dat uitvoeren. Als daar niets van komt, hoewel ik toch goede hoop heb, zijn we aangewezen op subsidies of/en gulle gevers.

Mouwen opgestroopt, aan de slag.

Ik reken erop dat ik nog resultaten zal meemaken.

Alle vrijwilligers (met rijbewijs), maak een stap naar voren. De latrines zijn al gepoetst.

Met warme kleffe krijtgroet, Henri Ceha (1928).

Exephanesischioxanthus

John Hageman

Tijdens een recente inspectie met Peter Jennekens in de Grote Berg, Lacroix gedeelte, in Zussen, maakte Peter me opmerkzaam op een solitair exemplaar van deze zeldzame, kleinere soort “grottsluipwesp” in een klein karstholtje in de wand.

In de ingangspartijen van diverse onderaardse kalksteengroeven kan de grotere sluiwespsoort *Diphyus quadripunctorius* (vroeger *Amblyteles quadripunctorius*) in grote en kleine clusters tot voorbij de daglicht grens worden aangetroffen. Onze benaming “grottsluipwesp” mag dan niet vreemd in de oren klinken.

Individuele exemplaren van deze soort kunnen van grootte verschillen, maar dat heeft te maken met de eiwitrijkdom van de “gastheer” waarin de sluiwesp larve parasiteerde.

Peter maakte twee foto's en dankzij eerdere informatie van Willem Vergoossen kon ik er de soortnaam *Exephanesis chioxanthus* aan verbinden.

Een leuke waarneming, omdat de soort toch spaarzaam wordt aangetroffen en de laatste vleermuizen wintertelling werd ik er door Willem Vergoossen op geattendeerd naar aanleiding van een vondst van ons beiden in de Bonsdaalgroeve. Ik ben toen gejaagd in mijn cavernicolen archief op zoek gegaan of soms sluipwespen verkeerd gedetermineerd waren als zijnde *Diphyus* i.p.v. *Exephanes*. Dat bleek ook inderdaad het geval te zijn en dus had ik in het verleden in enkele groeven de soort *Exephanes* al eens aangetroffen en gefotografeerd.

Exephanes is, vergeleken met *Diphyus*, een kleinere soort, heeft op het achterlijf een duidelijke geringde witte band en het bovengedeelte van de achterpoten is zwart gekleurd. Duidelijke kenmerken. Daarbij, weinig aan te treffen.

Het dient opgemerkt dat *Exephanes* zich ook gewoon tussen exemplaren *Diphyus* kan bevinden. Afgelopen winter vond ik in de NATO-berg tijdens de jaarlijkse periodieke vleermuistelling 100-en(!!!) exemplaren *Diphyus* bij elkaar op één wand met daartussen zeggen en schrijven één *Exephanes*.

Tref je deze sluipwesp tijdens je bergbezoek aan, meld me even die waarneming. Bij voorbaat dank.

Bezoekers Opgespoord: Robert Louis Hubert Regout

Patrick Semmeling

Wie het heeft over berglopers van de periode voor de jaren '60 komt meestal niet veel verder dan de bekende namen zoals Van Schaik, Verster en de Vleermuizenclub (o.a. Ceha, Witlox, Bakker en anderen). Een enkeling weet wellicht nog de oprichters van de Bergmennekes te noemen (Hertogs en Meijer). Toch is er nog een andere naam die zeker een plek verdient in dit rijtje, namelijk de geoloog Robert Louis Hubert Regout (1923-1987). Een inventarisatie bracht maar liefst 80 opschriften naar voren in dertien verschillende groeves. Dit zijn waarschijnlijk zeker nog niet alle opschriften en groeves, aangezien de meesten niet meer toegankelijk zijn voor onderzoek, of reeds zijn afgegraven. Tegenwoordig klinkt het genoemde aantal misschien niet zo spectaculair, er zijn onder de leden genoeg personen die vaker en in meer groeves staan. Echter: in die tijd kwam een bergloper eigenlijk vrijwel nooit buiten zijn lokale stelsel(s). Naar mijn weten zijn D.C. Van Schaik en

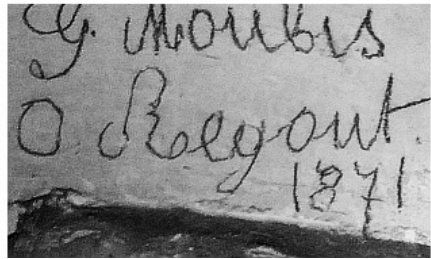
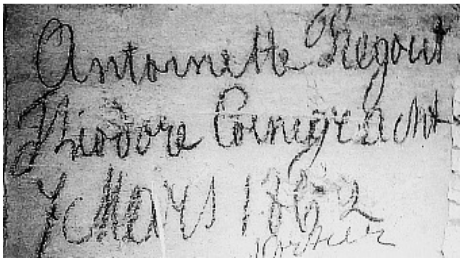
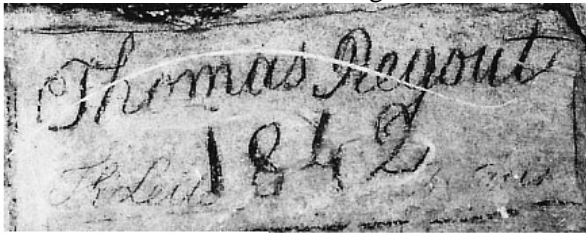
Willy Verster de enige andere berglopers die in een groot geografisch gebied (Maastricht, Geuldal, Savelsbos, Valkenburg) de groeven verkenden op een recreatieve manier. Wat dat betreft is Robert Regout dus een vergeten pionier.

Het geslacht Regout bestaat in feite uit honderden personen, wiens namen vaak sterk op elkaar lijken. Zo was er ook een andere Robert Regout (1896 - 1942), een jezuïet die overleed in een concentratiekamp. Dit was de oom van 'onze' Robert Regout in dit artikel. Een andere jezuïet was Leon Regout (1855-1908), die meehielp aan het maken van de Sphinx in de Fallenberg. De bekendste takken van deze familie zijn Petrus Laurentius (oprichter van de Sphinx fabriek) en Thomas (directeur van de spijker- en draadnagelfabriek). De zoon en kleinzoon van Petrus, Louis I en II, waren de oprichters van de Mosa fabriek. Hieronder een beknopte stamboom in generaties:

- 1: Carolus Richo (1680-1706) * Maria Meyers
- 2: Petrus Carolus Regout (1705-1781) * Maria Margareta Vasseur
- 3: Petrus Hendricus Regout (1735-1784) * Maria Agnes Ghijsen
- 4: Petrus Leonardus Dominicus Regout (1765-1814) * Maria Gertrudis Nijsten
- 5a: Petrus Laurentius Dominicus Regout (1801-1878) * Maria A. Hoeberechts
- 5b: Thomas Dominicus Regout (1805-1862) * Catharina J.H. Hubertina Ghijsen
- 6b1: Antoinette Regout (1841-1929) * Theodorus Coenegracht (1839-1886)
- 6b2: Oscar Regout (1849-1895) * Gerardine Moubis (1854-1938)
- 6: Louis Hubertus Gerardus Regout (1832-1905) * Theresia H. Berger (1829-1899)
- 7: Louis Hubertus Willem Regout (1861-1915) * Wilhelmina J. Everard (1868-1956)
- 8: Louis Franciscus Hubertus Regout (1891-1966) * Marie Louise Michiels van Kessenich (1900-1997)
- 9a: Robert Louis Hubert Regout (1923-1987) * Genevieve Durand (1923-2013)
 - 10a: Ghislaine (1953)
 - 10b: Brigitte (1955)
 - 10c: Adhemar (1961)
- 9b: Pauline Marie Hubert Regout (1925-1972)
- 9c: Louis Hubert Willem Regout (1928)
- 9d: Antoine Marie Hubert (1931-1962)
- 9e: Octave Alphonse Hubert Regout (1935-2009)
- 9f: Maarten George Hubert Regout (1937)

Bij de meeste berglopers is wel het opschrift van Thomas Regout bekend in de Zonneberg, nabij de Bloemenweg (1842, zie ook SOK-Info 126). In februari 2018 ontdekte ik in dezelfde berg ook het opschrift van zijn dochter Antoinette en haar man 'Theodore' Coenegracht uit 1862. Ook stond er een ongedateerd opschrift van hun in een reeds lang afgegraven deel van

Slavante (vak E15). Alsof dat nog niet genoeg was ontdekte ik op dezelfde avond nóg een opschrift: dat van Thomas' zoon Oscar, die de Zonneberg samen met zijn vrouw bezocht in 1871. Vermoedelijk ging het hierbij in al deze gevallen om een toeristische rondleiding. Tot zover de tak van Thomas.

Het gezin Regout - Michiels van Kessenich

Louis III woonde met zijn vrouw en zes kinderen op Villa Kruisdonk, het bekende gele herenhuis dat kan worden gezien vanaf de snelweg rijdende vanuit het noorden naar Maastricht. Hij was directeur van glasfabriek Stella (1916-1925), de Mosa (1916-1965) en van de ENCI (1958-1962). Tevens was hij commissaris bij diverse bedrijven, o.a. Koninklijke Hoogovens en steenkoolmijn Laura. Daarnaast was hij lid van de 1ste Kamer (1948-1963), lid der Provinciale Staten van Limburg en voorzitter van de mijnraad. Het is dus nog maar de vraag of hij wel tijd had voor berglopen. Er waren wel enkele ongedateerde opschriften van "Louis Regout", maar vermoedelijk zijn deze van zijn zoon, Louis IV. Dit is aannemelijk omdat het jongste gedateerde opschrift van dit gezin dateert uit november 1942, echter Louis III werd reeds op 4 mei 1942 gearresteerd door de Duitsers, samen met nog 459 andere toonaangevende Nederlanders (politici, burgemeesters, hoogleraren, geestelijken, advocaten, schrijvers, musici, etc.). Zij dienden als gijzelaar, en zouden worden gefusilleerd indien het verzet teveel last ging bezorgen. Deze gijzelaars verbleven tot eind 1944 in interneringskamp Sint-Michielsgestel. In totaal werden er 25 gijzelaars gefusilleerd, Regout bleef ongedeerd.

Robert Louis Hubert Regout

Robert werd geboren in 1923 en werd naar dezelfde Jezuïetenkostschool gestuurd als zijn vader, opa, oom en de familie van zijn moeder: het Sint Willibrordus College in Den Haag(ook bekend als “huize Katwijk”, tegenwoordig De Breul in Zeist). Het schoolgebouw van dit gymnasium werd in december 1940 door de Duitsers gevorderd en de klas van Robert werd ondergebracht op landgoed Nieuw Leeuwenhorst te Noordwijkerhout. Het toeval wil dat dit gebied net op een lijst was geplaatst van toekomstige natuureservaten. Mogelijk ontwikkelde Robert hier een belangstelling voor de natuur. Ook was hij toen reeds bekend met Van Schaik's werk: in het klasseboek *Mutua Fides* parafraseert hij namelijk uit het St. Pietersbergboek. In oktober 1941 werd hij tevens NHGL lid: in het maandblad staat dan ook als zijn woonplaats: "Leeuwenhorst". Eind 1942 besloten de Duitsers echter dat dit landgoed moest wijken voor de bouw van de Atlantikwall (tankgracht). Tegenwoordig resteert dan ook niets meer van de Leeuwenhorst behalve het koetshuis. Nu volgde voor Robert (en zijn broer Louis) echter wederom een merkwaardig toeval: wegens plaatsgebrek in Den Haag werd de school nu verplaatst naar... Kasteel Neubourg te Gulpen!

Het feit dat hij nu weer in Limburg was, zorgde er ook voor dat hij vaker de maandelijkse vergaderingen van het NHGL kon bijwonen, waar hij o.a. kennis maakte met D.C. van Schaik, rector Cremers, F. van Heerdt, de gebroeders Bels, Harry Koene, Eduard Schoenmakers, A. M. Husson, Gerard van Eyndhoven en G.H. Waage.

Het is goed mogelijk dat Robert voor het eerst in aanraking kwam met de mergelgroeven door

toedoen van Bels en Van Schaik: in groeve de Hel staat een opschrift van zijn assistentie bijeen vleermuistelling (24-12-1942).

Robert doet nog één andere keer mee aan een telling, op 30-12-1946 in het Zuidelijk Gangenstelsel. Dit laatste stelsel was zijn favoriete, getuige de vele opschriften aldaar. Mogelijk bleek zijn belangstelling voor berglopen nog

groter dan voor de levende natuur: Robert ontwikkelde met name een fascinatie voor geologie en fossielen. Zo vond hij in 1947 in een groeve te Geulhem een mosasaurus-wervel. Waarschijnlijk onder invloed van zijn bergbezoeken koos hij daarom niet voor een toekomst als directeur, maar ging in Leiden geologie studeren. Na het behalen van zijn Bachelorgraad vertrok Robert naar Amerika en behaalde er in 1951 zijn Master of Science op de Colorado University met zijn thesis: "*contribution to the correlation of the Colorado group in eastern Wyoming and north-central Colorado*". Weer terug in Nederland geeft hij hierover ook een lezing op de NHGL maandvergadering van februari 1952. In datzelfde jaar treedt hij ook in het huwelijk met de Française Genevieve Durand. In de daar op volgende jaren woont het koppel in de USA en in Franrijk. Het berglopen staat hierdoor op een laag pitje. Robert werkt voor de oliemaatschappij ERAP, later hernoemd naar Elf Aquitaine (en daarna naar TotalFinaElf en nu Total S.A.). In 1964 en 1966 brengt hij nog eens een bezoek aan de Zonneberg en Ternaaien-Beneden met zijn broer. Tenslotte in 1970 zet hij samen met zijn dochters hun namen naast het opschrift van Thomas Regout in de Zonneberg. In deze periode zal hij weer naar Nederland zijn verhuisd (Wassenaar): in 1971 was hij inmiddels opgeklommen tot operationeel directeur van Petroland, de Nederlandse tak van Elf. Deze deden o.a. boringen in de Noordzee en Waddenzee.

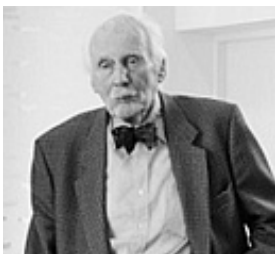
Hij werd ook vertegenwoordiger bij de NOGEPA (Nederlandse Olie en Gas Exploratie en Productie Associatie) en werd lid van het Koninklijk Nederlands Geologisch Mijnbouwkundig Genootschap. Het Natuurhistorisch Maandblad van januari 1982 deed melding van zijn "robijnen" jubileum: reeds 40 jaar lid. Zijn collectie fossielen werd rond deze periode overgedragen aan het Natuurhistorisch Museum, 17 vermeldingen van zijn mosasaurusobjecten staan vermeld in het Natuurhistorisch Maandblad van februari 1995. Hieronder volgen de tot nu toe

bekende opschriften van RLH Regout.

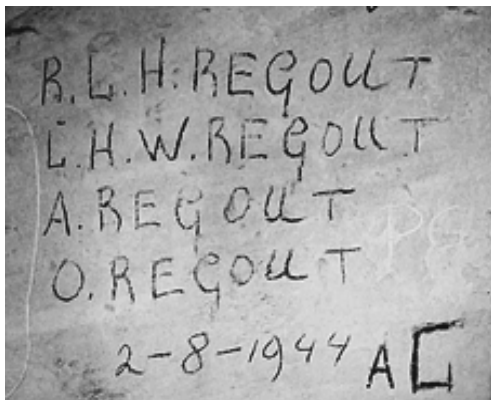
<i>n/a</i>	Slavante	10-7-1943	Noord	10-2-1945	Zuid
<i>n/a</i>	Slavante	2-1-1944	Slavante	10-2-1945	Zuid
<i>n/a</i>	Slavante	2-1-1944	Slavante	10-2-1945	Zuid
2-11-1942	Slavante	2-1-1944	Zuid	10-2-1945	Zuid
2-11-1942	Slavante	2-1-1944	Zuid	10-2-1945	Zuid
24-12-1942	Helgroeve	2-1-1944	Zuid	10-2-1945	Zuid
1943	Slavante	10-4-1944	Zuid	18-2-1945	Zuid
1943	Slavante	14-4-1944	Caestert	aug. 1945	Zuid
1943	Zuid	22-4-1944	Caestert	1946	Ternaaien-Onder
2-1-1943	Zuid	12-7-1944	Slavante	27-4-1946	Sibbergroeve
8-1-1943	Zuid	12-7-1944	Caestert	28-7-1946	Kloostergroeve
8-1-1943	Zuid	12-7-1944	Zuid	28-7-1946	Kloostergroeve
8-1-1943	Zuid	18-7-1944	Caestert	28-7-1946	Kloostergroeve
31-1-1943	Zonneberg	23-7-1944	Caestert	28-7-1946	Kloostergroeve
22-2-1943	Slavante	28-7-1944	Caestert	8-8-1946	Barakkenberg
28-4-1943	Zuid	2-8-1944	Helgroeve	22-8-1946	Houbenbergske
2-5-1943	Zuid	14-8-1944	Zuid	30-12-1946	Zuid
9-5-1943	Zuid	<i>n/a</i>	Slavante	1947	Ternaaien-Onder
9-5-1943	Zuid	<i>n/a</i>	Zuid	12-1-1947	Slavante
13-5-1943	Slavante	<i>n/a</i>	Zuid	10-4-1947	Cannerberg

5-7-1943	Slavante	1945	Zuid	30-8-1947	Noord
1949	Zuid	8-7-1949	Caestert	2-9-1953	Zonneberg
1949	Zuid	8-7-1949	Caestert	29-8-1964	Zonneberg
1949	Zuid	8-7-1949	Caestert	14-8-1966	Zonneberg
1949	Zuid	9-8-1949	Zonneberg	14-8-1966	Zonneberg
1949	Zuid	6-8-1950	Keerderberg	28-8-1966	Ternaaien-Onder
1949	Zuid	1953	Caestert	2-4-1970	Zonneberg

Louis Hubert Willem Regout

Ook de 5 jaar jongere broer van Robert ging regelmatig op bergtocht mee. In 1955 wordt hij meester in de rechten op de R.K. universiteit te Nijmegen. Hij volgde in 1965 zijn vader op als directeur van de Mosa, en bleef daar directeur tot de overname door Thyssen-Bornemisza in 1972. Van 1967 tot 1990 wonend op kasteel Genbroek in Beek.

2-11-1942	Slavante	2-1-1944	Zuid	n/a	Zuid
2-11-1942	Slavante	21-4-1944	Zuid	n/a	Zuid
1943	Slavante	26-4-1944	Zuid	n/a	Zuid
1943	Slavante	18-7-1944	Caestert	1947	Zuid
8-1-1943	Zuid	2-8-1944	Helgroeve	26-8-1960	Slavante
8-1-1943	Zuid	10-2-1945	Zuid	1963	Caestert
8-1-1943	Zuid	10-2-1945	Zuid	29-8-1964	Zonneberg
31-3-1943	Slavante	n/a	Zuid		
31-8-1943	Slavante	n/a	Zuid		

Octave Alphonse Hubert Regout

De 12 jaar jongere broer van Robert maakte op 9-jarige leeftijd kennis met het ondergrondse in de Helgroeve. Enkele jaren later maakte hij deel uit van het berglopersclubje 'Maashagedissen', getuige een opschrift in Janssen-Eggels. Bij zijn laatst bekende bezoek in 1972 ging ook zijn vrouw Anneke mee. Octave werd in Nijmegen meester in de rechten en werkte daarna 11 jaar bij Koninklijke Hoogovens in IJmuiden. Daarna werkte bij 22 jaar in het bankwezen, o.a. als directeur. Daarna besloot Octave om zich meer te gaan richten op sociale en maatschappelijke projecten. Dit deed hij bij kindercircus Elleboog, Drenkelingen reddingsmaatschappij, het Gelders Landschap en Geldersche Kastelen. Daarna werd hij voorzitter van het Maagdenhuis, dat ondersteuning biedt aan kwetsbare doelgroepen. Hij deed tevens een donatie van 4,5 miljoen Euro aan een ziekenhuis in Estland. In 2007 ontving hij voor zijn inzet zelfs een lintje: commandeur in de Orde van het Estlandse Rode Kruis. Ook was hij ridder in de orde van Oranje-Nassau. Octave was ook nog de beschermheer van schutterij Sint Salvius in Limbricht. In 1993 stond hij aan de wieg van Stichting Regout, met als doel het behoud van het erfgoed, genealogisch onderzoek en bevordering van het familiecontact.

2-8-1944 Helgroeve	1953 Caestert	1962 Zonneberg
n/a Caestert	2-9-1953 Zonneberg	28-8-1966 Ternaaien-Onder
2-9-1951 Zonneberg	1955 Zonneberg	1972 Zonneberg
1952 Noord	1962 Zonneberg	

Antoine Marie Hubert (“Tom”) Regout

De 8 jaar jongere broer van Robert vergezelde hem ook enkele malen op de bergtochten, maar dit stopte nadat Robert naar Amerika vertrok. Hij werkte op de Mosa-fabriek van zijn vader, waar hij geliefd was onder het personeel. Hij kwam in 1962 om het leven bij een val van een paard te Brussel.

2-8-1944 Helgroeve	10-2-1945 Zuid	1949 Zuid
n/a Zuid	27-4-1946 Sibbergroeve	9-8-1949 Zonneberg
1945 Zuid	12-1-1947 Slavante	
10-2-1945 Zuid	1949 Zuid	

Overige familieleden

De jongste broer Martinus (Maarten) was eenmalig onderaards gezelschap, namelijk naar het Houbenbergske op 22-8-1946, op 9-jarige leeftijd. De vrouw van Robert ging ook maar 1x mee, in 1953 naar de Zonneberg. Van zijn moeders kant, Michiels van Kessenich, liepen er ook regelmatig familieleden mee. Hierin kan onderscheid worden gemaakt tussen takken uit Limburg en Utrecht. Helaas is het soms niet helemaal zeker wie er wordt bedoelt, door gelijkende namen of onvolledige letters van de doopnamen. P.A.N.M. (4x), O. (4x) en eenmalig: F.M, H.M, W.M., E. W.M. betrof Willem Maria (1931), zoon van de burgemeester van Maastricht. Ook zijn tweelingbroer Eduard (1931-2005) liep eens mee, echter vreemd genoeg niet samen. O. betrof waarschijnlijk Octave (O.J.H.M, 1929-2004). De Utrechtse tak waren de laatste bewoners van landgoed Oud-Amelisweerd: Felix Hubert Maria Michiels van Kessenich (1895-1974) en zijn zonen Paul Alphonse Nicolaas Maria (1926-1960) + H.M. (details onbekend). Eventuele andere opties voor H.M. zijn uit de Limburgse tak: Henri Jules Gustave Hubert Marie (1901-1959) of Hubert Henri Julien Mathieu Marie (1936). Daarnaast liep ook schoonfamilie mee zoals Pieter Willem Maria van Meeuwen (1925-1999), die later burgemeester werd van Bocholtz en Beek. Hij bewoonde Kasteel Vliek te Meerssen, dus vlakbij de Regouts. Ook de zus van Robert, Pauline, was getrouwd met een Van Meeuwen (L.E.A.J.). Zij brachten met hun gezin een bezoek aan de Zonneberg in 1964. Hun zoon Peter ging ook in 1966 en 1972 nog mee naar de Zonneberg.

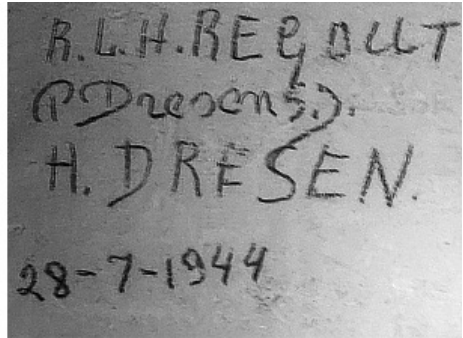
Gastlopers

Diverse vrienden en relaties werden uitgenodigd op de bergtochten. Zo waren Guy (GAMG) Lhoëst (1930-1983) en Michel (MLAM) Lhoëst (1931-2015) de zonen van Leon (LPMH) Lhoëst, de directeur van de KNP (nu Sappi). Deze kende Robert's vader LFH Regout van de Raad van Bestuur bij de ENCI en de Sphinx. Bovendien was zijn moeder een Regout. Een andere regelmatige gastloper was Eduard (JHE) Schoenmakers (1923-1951), assistent verbonden

aan het Natuurhistorisch Museum van Maastricht en specialist op het gebied van slakkenfauna. Robert kende hem vanuit de NHGL vergaderingen. Ook enkele personen van adellijke afkomst liepen eenmalig mee: M.L. von Fisene, Jacob Dirk Carel van Weede, JFMGA de Kerckhove van der Varent, Willem Henri Alting von Geusau en Jacqueline Villatte de Peufeilhoux.

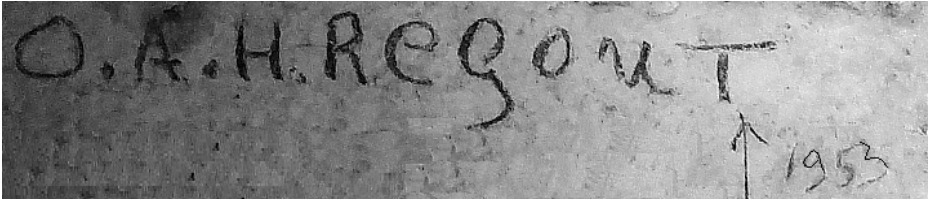
In Caestert liep ook tweemaal de Jezuïet Paul Dresen (1919-1991) mee.

Dresen was een leerling van de jezuïet en hoogleraar Robert Regout (†1942), dus de oom van RLH Regout. Hij promoveerde in Nijmegen tot

meester in de rechten met zijn proefschrift over de vrije meningsuiting en vrije drukpers. Vanaf 1943 tot juli 1944 gaf hij les op Huize Katwijk, op dat moment in Kasteel Neubourg te Gulpen. Het is dus geen toeval dat zijn opschrift in Caestert net uit die periode dateert.

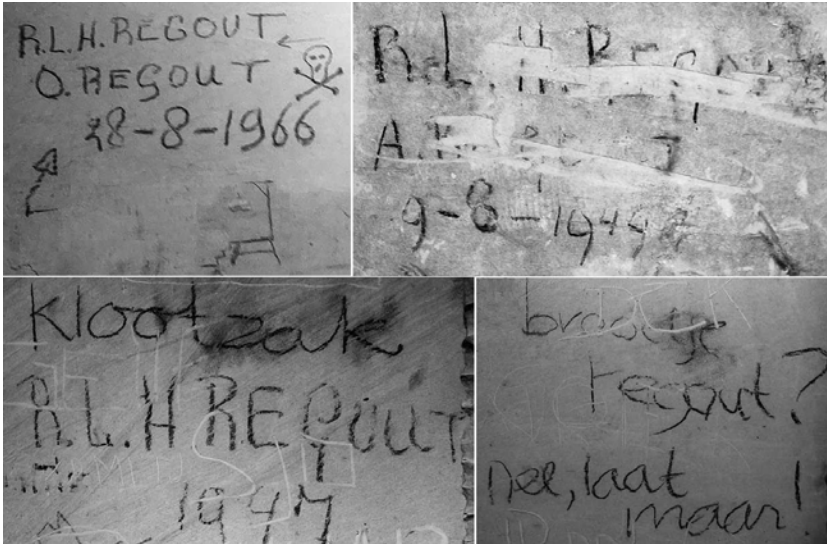
Paul Dresen wist in 1952 de Jezuïetenberg te redden voor de Sociëteit, toen de Boschberg werd verkocht aan de NATO. Van 1953 tot 1969 was hij docent recht en staatsinrichting te Amsterdam, op het St. Ignatiuscollege. Toen in 1968 de Jezuïetenopleiding te Maastricht werd opgeheven, was hij de oprichter van de beheersstichting Jezuïetenberg. Zijn broer Joep (Joseph) werd eveneens priester en docent op het internaat van Huize Katwijk. Ook hun vader, Rob Dresen, was daar docent Grieks en Latijn.

Vandalisme

Helaas zijn enkele opschriften van de familie Regout beschadigd of voorzien van beschimpend commentaar als: "*broodje Regout? Nee bedankt*", "*klootzak*", of "*ophangen*". Ook zijn er tekeningen bijgeplaatst zoals een doodskop of galg. De reden zal te maken hebben met de negatieve reputatie van de Regouts, wat op zijn beurt weer te maken heeft met de werkomstandigheden van de fabrieken in de 19^e eeuw. In een parlementaire enquête van 1887 werden kinderarbeid, lange werkdagen, gebrek aan vakantiedagen en gevaarlijke toestanden aan de kaak gesteld. Dit werd nog eens versterkt door de onverschillige reactie op de situatie door Petrus junior. Dat de slechte reputatie ook in de 20^e eeuw is blijven plakken komt wellicht door een boek van de socialistische politicus Michael Ubachs (1934, heruitgave in 1976), waarin de toestand wordt opgeblazen tot karikaturale proporties. Door nieuwe wetgeving in 1890 en 1895 was er echter al grote vooruitgang geboekt op het gebied van werkomstandigheden en arbeidsrecht. Toen Louis III de fabrieken overnam in 1916, herinnerde nog maar weinig aan de oude situatie: hij was zelfs zeer geliefd bij zijn personeel en kende bijna alle 500 werknemers bij naam! Het is derhalve ook niet fair om Robert en Oscar Regout het handelen van hun voorouder Petrus aan te rekenen (4 generaties eerder!). Bovendien werkten ze niet eens in een van de fabrieken. Sterker nog: ze kozen ieder voor een eigen carrière. Robert werd geoloog en Oscar bankier en zetten zich laterin voor maatschappelijke doelen en de zwakkeren van de samenleving. Enig eerherstel lijkt mij daarom wel op zijn plaats. Wie nog meer Regout-opschriften aantreft, geef dit dan aub. even door aan de auteur via: patrick.semmeling@ziggo.nl

Belangrijkste bronnen:

Het inventarisatiewerk van Jan Dielis, de beeldbankcollectie van Jan Spee, privé-archieven van diverse berglopers, eigen observaties, verder:

<http://www.regout.be/>

http://www.bert-bartholomeus.nl/Gen_Regout.htm

<https://genwiki.nl/limburg/index.php?title=Regout>

https://www.parlement.com/id/vg09ll5phbyg/l_f_h_louis_regout

<http://www.biografischportaal.nl/persoon/30138590>

https://genwiki.nl/limburg/index.php?title=Michiels_van_Kessenich

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Leeuwenhorst>

https://nl.wikipedia.org/wiki/Kamp_Sint-Michielsgestel

<https://www.breurhenket.com/VakA.htm>

Regout familiekroniek: 14 (2002), 20 (2005), 29 (2009), 46 (2018)

Diverse nummers van het Natuurhistorisch Maandblad

Katwijk Kroniek: 42 (1997), 43 (1998), 44 (1998), 70 (2013)

Mutua Fides 1941 - 1942

Limburgs schutterstijdschrift 84 (2009)

Jezuiten 35 (2013)

De Limburger 27-4-2019

Tevens diverse overige bronnen en krantenknipsels hier niet opgesomd.

Waalse controle bij de berg ?

Dennis de Vos

Deze is er zeer zeker!

Ik ging enige tijd terug richting Klein Ternaaien en merkte al snel op dat er een politieauto stond onderaan de berg ter hoogte van de splitsing waar men kan kiezen: ga ik naar Ternaaien-beneden, Ternaaien- boven of Caestert.

Ik reed maar snel door en parkeerde mijn auto op de parkeerplaats bij de voormalige “visserswinkel”.

Ik dacht: “g.v.d.” !!! en nu? Naar de grotten toe lopen, dan pakken ze mij!” Dus ben ik maar langs de Maas gaan wandelen en nadat ik terug kwam bij de auto en net ingestapt was, stopt de Waalse politieauto dusdanig achter mijn auto dat ik niet kon vertrekken. Ze kwamen met twee mannen en een vrouw naar mij toe.

“Wat doet u hier”, werd mij gevraagd in gebrekkig Nederlands.

Ik zei heel kalm:” Wandelen meneer! Ik heb hard gewerkt en wilde even langs de Maas wandelen.”

“Aaahhh, meneer, uw paspoort s.v.p.!”

De Waalse agent ging mij natrekken en tijdens de controle moest ik de kofferbak open maken. Ik zei: “Kijk, alleen een poetsdoek!” “Aahhh, maakt u uw dashboard kastje even open!” Wat ik deed.

Ik zei: “ Kijk maar meneer, alleen reservelampjes voor mijn auto + zekeringen.”

Na een tijdje wachten kwam de, ik vermoed hoofdagent terug en zei:” Cést bon, het is goed, meneer!”

Maar toch gingen ze vragen of ik niet naar de grotten wilde gaan en ik zei:” Neuhhhh, dat heb ik 20 jaar geleden gedaan en nu heb er niets meer te zoeken, meneer!”

“Oké meneer, u kunt gaan “, zei de Belgische/Waalse agent.

Wat mij opviel is, dat er ook een Engelstalige mannelijke agent bij liep en een vrouwelijke agent die weinig sprak.

Ik wist zeker dat mij niets te verwijten viel en dus bleef ik kalm, maar de manier van zo snel mij staande houden en controleren is voor mij overduidelijk een teken geweest dat als ze me een groeve hadden zien in/uit lopen ik zonder twijfel het haasje was geweest.

Jammer, dat het nu helaas zo verloopt bij een berg / stelsels waar ik al 20 jaar kom !

Maar wel wil ik hier mee aangeven: mensen hoe mooi Caestert en de Ternaaien stelsels ook zijn, kijk er a.u.b. uit !

MEET THE UNDERGROUND PRESS

Ton Breuls

“Kerstmarkt scoort een “dikke voldoende” (*Dagblad de Limburger van 28 mei 2019*): de eerste kerstmarkt in de **GEMEENTEGROT** onder regie van de gemeente is door de bezoekers beoordeeld met het rapportcijfer 7,6. Wethouder **Claudia BISSCHOPS** is tevreden met die ‘dikke voldoende’. *“Al kan het natuurlijk beter.”* Na de kerstmarkt hebben bijna duizend bezoekers een enquêteformulier gekregen. Een derde van hen heeft het ingevuld teruggestuurd. De helft van de bezoekers geeft aan dit jaar opnieuw te komen.

“Valkenburg moet vleermuizen in grot toch blijven volgen” (*DdL van 25 juni 2019*): de gemeente moet de vleermuizen voorlopig blijven volgen, alleen dan krijgt ze opnieuw toestemming voor de jaarlijkse kerstmarkt in de **GEMEENTEGROT**. De gemeente is *“zeer verbaasd”* over dat besluit van de provincie. De afgelopen periode zijn de beschermde vleermuizen in de mergelgrot intensief gemonitord. Wat dat betreft zou bij de provincie

onderhand genoeg bekend moeten zijn over het gedrag van de dieren, vindt het college van B en W.

“Bezoekersaantal daalt fors” (*DdL van 2 juli 2019*): het aantal bezoekers van de **GEMEENTEGROT** daalt. Daarmee nemen ook de inkomsten van de gemeente uit die toeristische attractie fors af. In 2016 kochten bijna zeventuizend mensen een kaartje. Maar er zit behoorlijk de klad in. Het aantal bezoekers loopt de laatste jaren terug. Traag maar gestaag. In 2017 kwamen nog 6800 bezoekers, vorig jaar waren dat er nog eens duizend minder. Daarbij zijn de bezoeken aan speciale evenementen als de jaarlijkse Kerstmarkt en de Cave Men Run niet meegenomen.

“Rechtgezet” (*DdL van 3 juli 2019*): in het artikel van gisteren over de teruglopende belangstelling voor de **GEMEENTEGROT** zijn de verkeerde bezoekersaantallen genoemd. Er stond dat het aantal was gedaald van zeventuizend in 2016 naar krap zesduizend vorig jaar. De juiste cijfers zijn: 69.825 in 2016, 68.095 in 2017 en 58.383 vorig jaar.

“Stuk vuursteen om aan te raken”: (*DdL van 3 juli 2019*): bij de prehistorische **VUURSTEENMIJN** in Valkenburg is een monoliet geplaatst. Een brok vuursteen, gevonden in de **SIBBERGROEVE**, dat voorbijgangers gerust mogen aanraken. Of beter gezegd, dat ze moeten voelen. Vuursteen is de nachtmerrie voor iedere blokkeer, funest voor hun kostbaar gereedschap. Maar in de prehistorie ging het de mijnwerkers juist om deze steen. Daar maakten ze hamers, bijlen en pijlpunten van. En dat was 3500 voor Christus al prima handelswaar. Vuursteen van hier is tot ver in Frankrijk en Duitsland teruggevonden.

“Memory 75 jaar bevrijding” (*DdL van 3 juli 2019*): **René van den KERKHOF** ontwierp een memoryspel “Vergeet de vrijheid niet” met daarin onder meer het oorlogskerkhof van Margraten en het verhaal van de bevolking van Valkenburg die zich voor oorlogsgeweld schuilhield in de **FLUWEELENGROT**. *“Bij zo’n onderwerp kunnen kinderen zich een voorstelling maken. Hoe zou het zijn om te moeten schuilen in een grot?”*

“Illegaal” (*DdL van 19 juli 2019*): de foto in de serie *Mijn stad, Mijn dorp* is met een fisheye-lens gemaakt vanuit een bijzonder standpunt: een ondergrondse mergelgang die ooit deels is afgegraven en nu als gat zichtbaar is, hoog in een groevenwand van de **ST. PIETERSBERG**. Ergens in het bos is de fotograaf er de grond ingekropen en heeft hij zich met een gids in het

ondergrondse labyrint met zaklampen een weg gezocht. Totdat ze licht zagen. Illegaal? Volstrekt. Maar mergel zit nu eenmaal in het DNA van de Zuid-Limburger en velen zijn besmet met het grottenvirus.

“Het gaat goed met de vleermuis” (*DdL van 20 juli 2019*): vleermuizen hadden het in de jaren zestig zwaar te verduren en kregen in heel Europa de status “beschermd”. Inmiddels gaat het weer beter met de vleermuis. In Limburg steeg het aantal vleermuizen het afgelopen jaar zelfs met 10 procent. Dat zegt **Hans WEINREICH** die al vijftig jaar vleermuizen telt en bestudeert in groeven en grotten en jarenlang als ecooloog bij de rijksoverheid werkte. Verrassend genoeg komt dit vermoedelijk doordat er meer en meer en beter voedsel voor de dieren is. De tweede reden voor de toename is mogelijk de opwarming van de aarde.

Entree Romeinse Katakomben vernieuwd” (*DdL van 26 juli 2019*):de entree van museum **Romeinse KATAKOMBEN** is vernieuwd. Nadat de voorgevel eerder is opgefrist, is de naam vernieuwd. Een tijd geleden is de verlichting rond het entreegebouw vervangen. Sindsdien is het vandalisme sterk verminderd.

“Fred Flintstone was een ouwe Belg” (*Het Belang van Limburg van 17 augustus 2019*): de **vuursteenmijnen** uit het neolithicum van **SPIENNES** bij Mons werden in 1867 ontdekt tijdens werken voor de aanleg van een spoorlijn. Onze voorouders waren in de periode 4.300 tot circa 2.300 voor Christus ijverig aan de slag met het opgraven van silex of vuursteen. Het complex in Spiennes is een van de oudste en grootste in Europa. De site is zo'n 120 hectare groot en telt zo'n 20.000 tot 30.000 putten. Nu zijn ze werelderfgoed.

Met dank aan de trouwe correspondenten Henri Ceha, Alan Claessens, Johan Janssen, Mike Lahaye, GilberteNicolaes, Jan Paul v.d. Pas, Herman de Swart, Peggy Versteegh en AldoVoûte. Voor knipsels, kopieën en uittreksels kunt u altijd terecht op het bekende adres: Ton Breuls, Bovenstraat 28, B 3770 Kanne-Riemst. Telefoon/fax 012-454059. E-mail: tbreuls@telenet.be.

Volgende SOK-avond:

Vrijdag 13 september 2019

Aanvang **19.30 uur!**

De SOK-Info redactie heeft het recht om een aangeboden artikel te weigeren. De geplaatste artikelen vertegenwoordigen niet automatisch de standpunten van de SOK-Info redactie of die van het SOK-bestuur.

Groeven in beheer bij de stichting Ir. D.C. van Schaik:

Bovengenoemde organisatie heeft een aantal groeven in beheer of een collectieve vergunning voor een groeve. Voor het bezoeken van deze groeven moet U contact opnemen met de beheerder.

Bij inbraak in één van deze groeven:

Bij constatering van inbraak en of vernielingen aan een van de groeven dit direct melden. liefst dezelfde dag nog.

Melden van vernielingen bij onderstaande personen. Als de eerste niet bereikbaar is, dan de volgende op de lijst.

1e Groevebeheerder van die groeve. Voor namen en telefoonnummers, zie hieronder.

2^e Stefan Jerzykowski, Technische Dienst: 06 51659384 (geen spoed: graag whatsapp/sms)

3^e Ieder bestuurslid van de Van Schaikstichting. Voor namen en telefoonnummers, zie pagina. 2

De Van Schaikstichting stelt zich ten doel de afsluiting van de groeve binnen 24 uur te herstellen.

Voor meer informatie: www.vanschaikstichting.nl

Groeve:	Beheerder:	Telefoon:
Apostelgroeve	Ton Breuls	00-3212 45 40 59
Fallenberggroeve (niet toegankelijk)	Rob Swaans	043-3470868
Gewandgroeve	Marc Dresens	06-55727887
Heiberggroeve		
Groeve de Keel	Luc Walschot / René Peels	00-3212441350
Groeve Eys (niet toegankelijk)	Wim Kneepkens	043-3471188
Keldertjes Slavante	Wil Ramaekers	043-364 52 39
Roothergroeve	John Hageman	043-364 54 19
Scharnderberg (niet toegankelijk)	John en Rob Knubben	043-361 12 27
Scheuldergroeve (niet toegankelijk)	Jan-Paul van der Pas	045-40 41 600
Theunisgroeve	Ed en Thuur Hijssens	06-44633650
Vuursteenmijn Rijckholt	Martha en Jan van de Ven	043-3432084

De Sint-Pietersberg:

De Sint-Pietersberg wordt beheerd door de Vereniging Natuurmonumenten. De SOK heeft een collectieve onderzoeksvergunning voor de Zonneberg, het Noordelijk Gangenstelsel en het gebied onder het Fort.

Onderzoeksaanvragen moeten ingediend worden bij het secretariaat van de SOK.

Toezichthouder van de beide groeven is Harm Hovens, telefoon: 06-558 25 192.

Bij onraad of calamiteiten kunt u ook de boswachter, Tim Koumans, contacteren, telefoon: 06-832 15 415.

Deze uitgave werd mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van de

De SOK-Info

is een uitgave van de

Studiegroep Ondaardse Kalksteengroeven,
Natuurhistorisch Genootschap Limburg.

Provincie Limburg

